

Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
ATHANASIOS RANTOS
föredraget den 1 februari 2024¹

Mål C-70/23 P

**Westfälische Drahtindustrie GmbH,
Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG,
Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG**
mot

Europeiska kommissionen

”Överklagande – Konkurrens – Konkurrensbegränsande samverkan – Marknaden för stål för spännarmering – Ärende COMP/38.344 – Beslut genom vilket en överträdelse av artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet konstateras – Dom i vilken beslutet delvis ogiltigförklaras och böter fastställs till samma belopp som de böter som ursprungligen ålades – Kommissionens beslut om det bötesbelopp som ännu inte betalats – Förfallodagen för böter vars belopp har fastställts av unionsdomstolen med utövande av dess obegränsade behörighet”

I. Inledning

1. Westfälische Drahtindustrie GmbH (nedan kallat WDI), Westfälische Drahtindustrie Verwaltungsgesellschaft mbH & Co. KG (nedan kallat WDV) och Pampus Industriebeteiligungen GmbH & Co. KG (nedan kallat Pampus) (gemensamt kallade klagandena) har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 23 november 2022, Westfälische Drahtindustrie m.fl./kommissionen (T-275/20, EU:T:2022:723) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken tribunalen ogillade klagandenas talan. I sin talan i första instans yrkade klagandena i första hand att tribunalen, med stöd av artikel 263 FEUF, skulle ogiltigförklara Europeiska kommissionens skrivelse av den 2 mars 2020, genom vilken kommissionen hade ålagt dem att till kommissionen betala 12 236 931,69 euro, som enligt kommissionen motsvarade det belopp som återstod av de böter klagandena hade ålagts att betala den 30 september 2010, att det skulle konstateras att böterna hade betalats till fullo den 17 oktober 2019 genom betalningen av 18 149 636,24 euro samt att kommissionen skulle förpliktas att till WDI betala ett belopp på 1 633 085,17 euro jämte ränta från och med sistnämnda datum på grund av att kommissionen gjort en obehörig vinst. I andra hand yrkade klagandena, med stöd av artikel 268 FEUF, att kommissionen skulle förpliktas att till klagandena betala 12 236 931,69 euro, som kommissionen återkrävt av WDI, samt ett belopp motsvarande den överskjutande delen av den betalning kommissionen erhållit, som uppgick till 1 633 085,17 euro, jämte ränta från den 17 oktober 2019 till dess att hela det belopp som skulle betalas hade betalats.

¹ Originalspråk: franska.

2. Tvisten har uppkommit till följd av domen av den 15 juli 2015, Westfälische Drahtindustrie m.fl./kommissionen (T-393/10, EU:T:2015:515) (nedan kallad domen av den 15 juli 2015). Tribunalen ogiltigförklarade där bland annat ett beslut av kommissionen i vilket det konstaterades att det förelåg en överträdelse av artikel 101 FEUF, i den del klagandena där ålades böter, med motiveringen att kommissionen hade gjort en felaktig bedömning av deras faktiska betalningskapacitet. Tribunalen utövade även sin obegränsade behörighet och förpliktade klagandena att betala böter som uppgick till samma belopp som de böter som de hade ålagts i beslutet. Efter det att domen meddelades uppstod meningsskiljaktigheter vad gäller den tidpunkt från vilken räntan på böterna skulle börja löpa. Klagandena ansåg nämligen att räntan skulle börja löpa från och med avkunnandet av domen av den 15 juli 2015. I den domen ogiltigförklarade tribunalen med retroaktiv verkan (*ex tunc*) de böter som hade ålagts av kommissionen och fastställde nya, åtskilda böter, trots att räntan, enligt kommissionen, skulle betalas från och med den dag som angavs i kommissionens beslut, det vill säga nästan 5 år innan domen meddelades.

3. I enlighet med domstolens begäran inriktas detta förslag till avgörande på bedömningen av den första grunden, som i huvudsak avser frågan huruvida tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet, i ett mål som det nu aktuella, där tribunalen först ogiltigförklarar ett beslut av kommissionen i den del bötesbeloppet fastställdes i beslutet och därefter, med utövande av sin obegränsade behörighet, fastställer samma bötesbelopp, innebär att böterna ska betecknas som nya och i rättsligt hänseende skiljer sig från de böter som ålagts av kommissionen, så att de förfaller till betalning den dag då tribunalen meddelar den dom i vilken bötesbeloppet fastställts.

4. Det aktuella målet ger således domstolen tillfälle att dels klargöra den rättsliga beskaffenheten av utövandet av unionsdomstolens obegränsade behörighet enligt artikel 31 i förordning (EG) nr 1/2003,² och dels precisera de rättsföljderna av en ogiltigförklaring eller omformulering av böter som ålagts av kommissionen med stöd av artikel 23.2 i denna förordning, i de fall där unionsdomstolen utövar en sådan behörighet när den fastställer den tidpunkt från vilken böterna förfaller till betalning och i samband med detta den dröjsmålsränta som ska betalas.

II. Tillämpliga bestämmelser

5. I artikel 23.2 och 23.3 i förordning nr 1/2003, med rubriken ”Böter”, föreskrivs följande:

”2. Kommissionen får genom beslut ålägga företag och företagssammanslutningar böter, om de uppsåtligen eller av oaktsamhet

a) överträder artikel [101 FEUF] eller [102 FEUF] ...

...

3. När bötesbeloppet fastställs, skall hänsyn tas både till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått.”

² Rådets förordning av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna [101] och [102 FEUF] (EGT L 1, 2003, s. 1).

6. I artikel 31 i förordningen, med rubriken "[EU]-domstolens prövning", föreskrivs följande:

"[EU]-domstolen skall ha obegränsad behörighet att pröva beslut genom vilka kommissionen har fastställt böter eller viten. [EU]-domstolen får upphäva, sänka eller höja förelagda böter eller viten."

7. I punkt 35 i riktlinjerna för beräkning av böter som döms ut enligt artikel 23.2 a i förordning (EG) nr 1/2003³ föreskrivs följande under rubriken "Faktisk betalningskapacitet":

"I undantagsfall kan kommissionen på begäran beakta ett företags faktiska betalningskapacitet i en viss ekonomisk kontext och i ett samhällssammanhang. För att kommissionen skall sätta ned böterna med hänsyn till företagets faktiska betalningskapacitet räcker det inte med att ett företag har en ogynnsam ekonomisk situation eller går med förlust. Böterna kan sättas ned endast om det finns objektiva bevis för att böter som åläggs på de villkor som fastställs i riktlinjerna för beräkning av böter oåterkalleligen skulle äventyra det berörda företagets ekonomiska bärkraft och leda till att företagets tillgångar förlorade allt värde."

III. Bakgrund till tvisten

8. Bakgrunden till tvisten och innehållet i det omtvistade beslutet redovisas i punkterna 2–26 i den överklagade domen. Bakgrunden kan, i de delar som är relevanta för det aktuella överklagandet, sammanfattas enligt följande.

A. *Det administrativa förfarandet*

9. Genom beslut K(2010) 4387 slutlig av den 30 juni 2010 i ett ärende enligt artikel 101 FEUF och artikel 53 i EES-avtalet (ärende COMP/38.344 – Stål för spännarmering) (nedan kallat SSA-beslutet) ålade kommissionen sanktionsåtgärder för flera företag, bland annat klagandena, för deras deltagande i konkurrensbegränsande samverkan på marknaden för spännarmering. Kommissionen ålade WDI böter på 56 050 000 euro. WDV och Pampus hölls solidariskt ansvariga för 45 600 000 euro respektive 15 485 000 euro. Denna sanktionsåtgärd angavs i artikel 2 första stycket punkt 8 i SSA-beslutet.

10. Under det administrativa förfarandet ansökte klagandena, med stöd av punkt 35 i 2006 års riktlinjer, om att undantagsvis beviljas nedsättning av böterna på grund av bristande betalningsförmåga.

11. I SSA-beslutet avlog kommissionen denna ansökan.

12. Genom ansökan som registrerades av tribunalens kansli den 14 september 2010 väckte klagandena talan om ogiltigförklaring eller ändring av SSA-beslutet. Målet registrerades under nummer T-393/10.

³ EUT C 210, 2006, s. 2, nedan kallade 2006 års riktlinjer.

13. Genom beslut K(2010) 6676 slutlig av den 30 september 2010 (nedan kallat beslutet av den 30 september 2010) rättade kommissionen vissa fel vid beräkningen av böterna⁴ och ändrade SSA-beslutet, bland annat dess artikel 2 första stycket punkt 8, och satte därigenom ned de böter som ålagts vissa företag (dessa åtgärder kallas nedan gemensamt det omtvistade beslutet).⁵ WDI:s böter fastställdes således till 46 550 000 euro. WDV och Pampus hölls solidariskt ansvariga för 38 855 000 euro respektive 15 485 000 euro.

14. I beslutet av den 30 september 2010 fastställdes att böterna, med avvikelser från artikel 2 första stycket punkt 8 i SSA-beslutet, skulle betalas inom tre månader från dagen för delgivning av beslutet av den 30 september 2010 och att ränta automatiskt skulle börja löpa efter utgången av denna period enligt den räntesats som Europeiska centralbanken (ECB) tillämpade på sina huvudsakliga återfinansieringstransaktioner den första vardagen i den månad under vilken beslutet av den 30 september 2010 antogs, med tillägg av 3,5 procentenheter. Det föreskrevs även att om ett företag som bötfällts väckte talan, kunde detta företag vid utgången av denna frist täcka böterna antingen genom att ställa en bankgaranti eller genom att betala böterna preliminärt i enlighet med artikel 85a.1 i kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002.⁶

15. Den 3 december 2010 inkom klagandena till tribunalens kansli med en ansökan om interimistiska åtgärder i mål T-393/10, som i huvudsak avsåg uppskov med verkställigheten av det omtvistade beslutet till dess att dom meddelats i målet rörande huvudsaken.

16. Genom skrivelse av den 14 februari 2011 avlog generaldirektören för kommissionens generaldirektorat (GD) Konkurrens en ny begäran från klagandena om nedsättning av böterna på grund av deras betalningsförmåga (nedan kallad skrivelsen av den 14 februari 2011).

17. Genom beslut av den 13 april 2011, Westfälische Drahtindustrie m.fl./kommissionen (T-393/10 R, EU:T:2011:178) (nedan kallat det interimistiska beslutet), biföll tribunalens ordförande delvis en ansökan om en interimistisk åtgärd som framställdes av klagandena. Det förordnades om uppskov med verkställigheten av skyldigheten att ställa en bankgaranti till förmån för kommissionen för att undvika omedelbar betalning av böterna, på villkor att klagandena till kommissionen preliminärt betalade dels 2 000 000 euro före den 30 juni 2011, dels månatliga belopp på 300 000 euro den 15:e varje månad från den 15 juli 2011 till dess att något annat beslutas, men som längst till dess att målet avgjordes i sak.

18. I domen av den 15 juli 2015 slog tribunalen fast att kommissionen inte hade gjort något fel när den i det omtvistade beslutet konstaterade att klagandena hade överträtt artikel 101 FEUF. Tribunalen ogiltigförklarade dock det omtvistade beslutet, i den del klagandena påfördes böter, och skrivelsen av den 14 februari 2011, med motiveringen att kommissionen hade gjort fel när den prövade klagandenas faktiska betalningskapacitet. Med utövande av sin obegränsade

⁴ Se punkt 7 i sammanfattningen av SSA-beslutet, som finns tillgängligt på följande adress: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=Celex:52011XC1119\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=Celex:52011XC1119(01))

⁵ Den konsoliderade versionen av kommissionens beslut [K(2010) 4387 slutlig] (tillgänglig endast på engelska) finns tillgänglig på följande adress: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/38344/38344_5856_3.pdf

⁶ Kommissionens förordning av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 357, 2002, s. 1).

behörighet förpliktade tribunalen klagandena att betala böter som uppgick till samma belopp som de böter som de hade ålagts i det omtvistade beslutet, såsom framgår av domslutet i domen av den 15 juli 2015.⁷

19. För att följa det interimistiska beslutet hade WDI preliminärt betalat sammanlagt 16 400 000 euro till kommissionen under perioden den 29 juni 2011–16 juni 2015.

20. Efter avkunnandet av domen av den 15 juli 2015 tog klagandenas ombud kontakt med kommissionens generaldirektorat för budget för att i godo komma överens om en betalningsplan för de böter som fastställts i punkterna 4–6 i domslutet i nämnda dom. Det uppstod då meningsskiljaktigheter vad gäller den tidpunkt från vilken räntan på dessa böter skulle börja löpa. Klagandena ansåg nämligen att räntan skulle börja löpa från och med avkunnandet av domen av den 15 juli 2015, medan räntan enligt GD Budget skulle betalas från och med den dag som följer av artikel 2 andra och tredje styckena i det omtvistade beslutet, det vill säga, vad beträffar klagandena, inom tre månader från delgivningen av beslutet av den 30 september 2010. Detta ställningstagande kom till uttryck i ett e-postmeddelande från GD Budget av den 12 augusti 2015, som svar på ett e-postmeddelande från klagandenas företrädare av den 5 augusti 2015, och upprepades vid ett möte som ägde rum den 4 september 2015 mellan kommissionen och WDI.

21. Klagandena överklagade domen av den 15 juli 2015 och bestred bland annat att tribunalen, med utövande av sin obegränsade behörighet, beaktade deras betalningsförmåga år 2015, och inte år 2010. Överklagandet ogillades genom beslut av den 7 juli 2016, Westfälische Drahtindustrie och Pampus Industriebeteiligung/kommissionen (C-523/15 P, EU:C:2016:541) (nedan kallat domstolens beslut).

22. Efter det att överklagandet hade ogillats begärde klagandena att tribunalen skulle tolka domen av den 15 juli 2015 på så sätt att ränta på det bötesbelopp som ålades i den domen skulle betalas från och med den dag då domen meddelades. I andra hand yrkade klagandena att tribunalen skulle korrigera eller komplettera denna dom genom att precisera från vilket datum räntorna skulle börja löpa.

23. Genom beslut av den 17 maj 2018, Westfälische Drahtindustrie m.fl./kommissionen (T-393/10 INTP, ej publicerat, EU:T:2018:293), avvisade tribunalen dessa yrkanden. När det gäller begäran om tolkning erinrade tribunalen om att en sådan begäran, för att kunna tas upp till sakprövning, måste avse en fråga som prövats i den dom som ska tolkas. Frågan om när den dröjsmålsränta som skulle betalas skulle börja löpa i händelse av ändrad betalning av det bötesbelopp som ålagts klagandena hade emellertid inte behandlats i domen av den 15 juli 2015. Enligt tribunalen syftade klagandenas begäran till att erhålla ett yttrande om konsekvenserna av

⁷ Domslutet i domen av den 15 juli 2015 har följande lydelse:

”1) Det finns inte längre skäl att pröva talan vad gäller nedsättning av de böter som ålagts [WDI] och [WDV] i beslut ... av den 30 september 2010.

2) Artikel 2 [första stycket led] 8 i [det omtvistade beslutet] ogiltigförklaras.

3) Skrivelsen ... av den 14 februari 2011 ogiltigförklaras.

4) [WDI], [WDV] och Pampus ... förpliktas att solidariskt erlägga böter om 15 485 000 euro.

5) [WDI] och [WDV] förpliktas att solidariskt erlägga böter om 23 370 000 euro.

6) [WDI] förpliktas att erlägga böter om 7 695 000 euro.

7) Talan ogillas i övrigt.

8) [WDI], [WDV] och Pampus ... ska bära hälften av sina egna kostnader, inklusive de kostnader som är hänförliga till det interimistiska förfarandet. Kommissionen ska bära sina egna kostnader samt hälften av de kostnader som [WDI], [WDV] och Pampus ... har haft, inklusive de kostnader som är hänförliga till det interimistiska förfarandet.”

domen av den 15 juli 2015, vilket inte omfattades av en begäran om tolkning som ingetts med stöd av artikel 168.1 i tribunalens rättegångsregler. De två övriga ansökningarna ansågs av tribunalen ha kommit in för sent.

24. Den 16 oktober 2019 underrättade WDI kommissionen dels om att bolaget redan hade betalat 31 700 000 euro, dels om att bolaget hade för avsikt att genast betala återstående böter, i kapitalbelopp och ränta, som bolaget uppskattade till 18 149 636,24 euro. Vid beräkningen beaktade WDI upplupen ränta från och med den 15 oktober 2015, det vill säga tre månader efter avkunnandet av domen av den 15 juli 2015, och tillämpade en räntesats på 3,48 procent.

25. Den 17 oktober 2019 betalade WDI in nämnda belopp på 18 149 636,24 euro till kommissionens bankkonto, vilket innebar att hela beloppet för de betalningar som gjorts sedan den 29 juni 2011 betalades in och det totala beloppet för böterna, på 49 849 636,24 euro, blev betalt.

26. Genom skrivelse av den 2 mars 2020 (nedan kallad den angripna rättsakten) meddelade kommissionen att den inte instämde i WDI:s ståndpunkt i dess skrivelse av den 16 oktober 2019. Kommissionen angav att räntan, i enlighet med de kriterier som fastställdes i domen av den 14 juli 1995, CB/kommissionen (T-275/94, EU:T:1995:141) (nedan kallad CB-domen), inte började löpa från och med domen av den 15 juli 2015, utan från och med det datum som angavs i det omtvistade beslutet, det vill säga den 4 januari 2011, och med en räntesats på 4,5 procent. Kommissionen förelade följaktligen WDI att till kommissionen betala ett belopp på 12 236 931,69 euro, vilket motsvarade det utestående beloppet, med beaktande av valutadatomet den 31 mars 2020.

B. Förfarandet vid tribunalen

27. Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 11 maj 2020 yrkade klagandena att tribunalen i första hand skulle ogiltigförklara den angripna rättsakten, för det andra fastställa att kommissionen skulle avräkna de betalningar som gjorts av WDI under perioden från den 29 juni 2011–16 juni 2015, jämte ränta på detta belopp under denna period, det vill säga totalt 17 820 610 euro, från de böter som tribunalen, med utövande av sin obegränsade behörighet, ålade WDI i domen av den 15 juli 2015, med verkan från detta datum, och att böterna därför betalades till fullo den 17 oktober 2019 genom WDI:s betalning av 18 149 636,24 euro, och, för det tredje förplikta kommissionen att till WDI betala 1 633 085,17 euro, jämte ränta från och med den 17 oktober 2019 till dess att full återbetalning skett, på grund av att kommissionen gjort en obehörig vinst. I andra hand yrkade klagandena att Europeiska unionen, företrädd av kommissionen, skulle förpliktas att dels till dem betala samma skadeståndsbelopp som det som yrkats i den angripna rättsakten, det vill säga 12 236 931,69 euro, dels till WDI betala ett belopp motsvarande den överskjutande delen av den betalning kommissionen erhållit, som uppgår till 1 633 085,17 euro, jämte ränta från den 17 oktober 2019 till dess att hela det belopp som ska betalas har betalats.

28. I den överklagade domen prövade tribunalen först det fjärde yrkandet, som avsåg ett skadeståndsyrkande som byggde på att kommissionen hade agerat rättsstridigt på grund av att denne inte hade följt domen av den 15 juli 2015 på ett korrekt sätt och således åsidosatt sina skyldigheter enligt artikel 266 första stycket FEUF.⁸ Till stöd för skadeståndsyrkandet åberopade klagandena i huvudsak fyra grunder. Tribunalen fann att alla de rättsstridigheter som gjorts gällande utgick från antagandet att de böter som ålades i det omtvistade beslutet inte hade

⁸ Punkterna 67–131 i den överklagade domen.

”upprätthållits” eller ”bekräftats” av domen av den 15 juli 2015, utan hade upphävts med retroaktiv verkan (*ex tunc*) och ersatts av nya böter, som klaganden betecknat som ”tribunalens böter” och som endast förföll till betalning från och med den dag då denna dom meddelades.⁹

29. Efter att ha funnit att skadeståndsyrkandet kunde tas upp till sakprövning¹⁰ konstaterade tribunalen inledningsvis att eftersom frågan om den tidpunkt från vilken dröjsmålsräntan på bötesbeloppet började löpa inte hade varit föremål för något meningsutbyte mellan parterna under domstolsförfarandet och inte uttryckligen behandlades i domen av den 15 juli 2015, vare sig i domskälen eller i domslutet i den domen,¹¹ borde det fastställas huruvida det av denna dom kunde utläsas att de böter som fastställdes av tribunalen var rättsligt åtskilda från dem som kommissionen ålade i det omtvistade beslutet.¹² I enlighet med den rättspraxis som följer av CB-domen har tribunalen påpekat att det av ordalydelsen i artikel 31 i förordning nr 1/2003 framgick att den obegränsade behörighet som tillerkänns unionsdomstolen inom konkurrensområdet avser och är begränsad till de böter som inledningsvis ålagts av kommissionen. De böter som unionsdomstolen fastställer utgör således inte nya böter som i rättsligt hänseende skiljer sig från dem som ålagts av kommissionen.¹³ Härav följer, enligt tribunalen, att när unionsdomstolen ersätter kommissionens bedömning med sin egen och, inom ramen för sin obegränsade behörighet, sätter ned bötesbeloppet, så innebär detta att den inom ramen för kommissionens beslut ersätter det belopp som ursprungligen fastställts i detta beslut med det belopp som följer av tribunalens egen bedömning. Kommissionens beslut ska således, på grund av den substituerande verkan av den dom som meddelas av unionsdomstolen, alltid anses ha varit det beslut som följer av unionsdomstolens bedömning.¹⁴

30. Tribunalen erinrade därefter, med hänvisning till domstolens beslut, om att domstolen i förevarande fall hade slagit fast dels att även om tribunalens utövande av sin lagenlighetsprövning av det omtvistade beslutet hade medfört att kommissionen ogiltigförklarade beslutet i den del klagandena ålades böter, innebar detta inte på något sätt att tribunalen av denna anledning fråntogs sin obegränsade behörighet, och dels att den omständigheten att tribunalen slutligen fann det lämpligt att i det fallet fastställa ett bötesbelopp som var detsamma som det som fastställts i det omtvistade beslutet saknade betydelse för frågan huruvida utövandet av dess obegränsade behörighet var lagligt.¹⁵ Tribunalen drog av detta slutsatsen att kommissionen i förevarande fall hade fog för sin bedömning att de böter som fastställts av tribunalen, eftersom dessa inte var nya böter, förföll till betalning från och med den dag som angavs i det omtvistade beslutet.¹⁶

31. Enligt tribunalen påverkas denna bedömning inte av klagandenas argument att tribunalen hade ogiltigförklarat de böter som ursprungligen ålagts innan den fastställde ett nytt belopp på grundval av omständigheter som inträffat efter det omtvistade beslutet,¹⁷ och att tribunalens ordförande genom sitt interimistiska beslut hade beslutat om uppskov med skyldigheten att ställa

⁹ Punkt 75 i den överklagade domen.

¹⁰ Punkt 64 i den överklagade domen.

¹¹ Punkt 96 i den överklagade domen.

¹² Punkterna 96 och 97 i den överklagade domen.

¹³ Punkt 98 i den överklagade domen, som ”för ett liknande resonemang” hänvisar till CB-domen, punkterna 58 och 60.

¹⁴ Punkt 99 i den överklagade domen, som för ”för ett liknande resonemang” hänvisar till CB-domen, punkterna 60–65 och 85–87.

¹⁵ Punkt 101 i den överklagade domen, som hänvisar till domstolens beslut, punkterna 38 och 40.

¹⁶ Punkt 102 i den överklagade domen.

¹⁷ Punkt 116 i den överklagade domen.

en bankgaranti. I det sistnämnda avseendet påpekade tribunalen att antagandet av det interimistiska beslutet inte medförde att fordran inte längre var förfallen till betalning, varvid dröjsmålsränta fortsatte att löpa under domstolsförfarandet.¹⁸

32. Tribunalen underströk dessutom att när unionsdomstolen, inom ramen för sin obegränsade behörighet, bibehåller en del av eller hela bötesbeloppet, utgör skyldigheten att betala dröjsmålsränta från början inte någon sanktionsåtgärd utöver de böter som ursprungligen ålagts av kommissionen. Såväl den omständigheten att böternas rättsliga beskaffenhet inte förändras när de revideras av unionsdomstolen som principen om att talan inte ska förhindra verkställighet utgör nämligen hinder mot att kommissionen befriar det företag som inte genast har betalat böterna och vars talan delvis har bifallits från skyldigheten som åligger det att betala ränta på de böter som fastställs av unionsdomstolen räknat från den dag då de böter som ålagts av kommissionen förföll till betalning.¹⁹

33. Mot bakgrund av dessa överväganden fann tribunalen att det inte förelåg någon tillräckligt klar överträdelse av kommissionens skyldigheter enligt artikel 266 första stycket FEUF och ogillade klagandenas skadeståndsyrkande. Med hänsyn till att även klagandenas övriga yrkanden grundade sig på antagandet att kommissionen hade åsidosatt denna bestämmelse, ogillade tribunalen talan i dess helhet.²⁰

IV. Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

34. Klagandena har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska upphäva den överklagade domen och i huvudsak upprepat de yrkanden som framställdes i första instans.²¹ Kommissionen har å sin sida yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

V. Bedömning

35. Till stöd för sitt överklagande har klagandena åberopat tre grunder. Den första grunden avser en felaktig rättstillämpning på grund av att domen av den 15 juli 2015 inte har iakttagits, samt en felaktig och motsägelsefull motivering av den överklagade domen. Den andra grunden avser ett åsidosättande av artikel 266 FEUF på grund av att den rättsprincip som följer av kombinationen av kassationseffekten med den substituerande, rättsliga beskaffenheten inte har iakttagits. Den

¹⁸ Punkt 124 i den överklagade domen.

¹⁹ Punkt 127 i den överklagade domen, som ”för ett liknande resonemang” hänvisar till CB-domen, punkterna 86 och 87.

²⁰ Punkterna 135 och 141 i den överklagade domen.

²¹ Se punkt 27 i förevarande förslag till avgörande. Klagandena har närmare bestämt yrkat att domstolen ska: – ogiltigförklara den angripna rättsakten, – följaktligen fastställa att kommissionen ska avräkna de betalningar som WDI har gjort under perioden mellan den 29 juni 2011 och den 16 juni 2015 (16 400 000 euro), jämte kompensationsränta på totalt 1 420 610 euro, det vill säga totalt 17 820 610 euro, från de böter som tribunalen ålade i domen av den 15 juli 2015, med verkan från och med den 15 juli 2015, och att dessa böter betalades genom betalningen av den 17 oktober 2019 med ett belopp på 18 149 636,24 euro, – förplikta kommissionen att till WDI betala 1 633 085,17 euro jämte kompensationsränta från den 17 oktober 2019 till dess att hela det belopp som ska betalas har betalats, – i andra hand, upphäva den överklagade domen och förplikta kommissionen att till (de tre) klagandena betala skadestånd på 12 236 931,69 euro som ersättning för den fordran på 12 236 931,36 euro som kommissionen har gjort gällande gentemot WDI i skrivelsen av den 2 mars 2020, samt till WDI betala det överskjutande beloppet på 1 633 085,17 euro jämte kompensationsränta från den 17 oktober 2019 till dess att full återbetalning sker, – eller, i andra hand, i förhållande till yrkandena i strecksatserna 1–5, återförvisa målet till tribunalen för avgörande, och, under alla omständigheter, – förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna i första instans och i målet om överklagande.

tredje grunden bygger på ett åsidosättande av rätten till en rättvis rättegång. I enlighet med domstolens begäran kommer detta förslag till avgörande att inriktas på bedömningen av den första grunden.

36. Det framgår av beskrivningen av bakgrunden till tvisten att förevarande överklagande till domstolen, och särskilt den första grunden, i likhet med talan i första instans vid tribunalen, i huvudsak fokuserar på frågan huruvida tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet i domen av den 15 juli 2015 medförde böter som ska betecknas som ”nya” och ”rättsligt åtskilda” i förhållande till de böter som kommissionen ålade genom det omtvistade beslutet.

37. Inom ramen för den första grunden har klagandena i huvudsak anfört att tribunalen genom domen av den 15 juli 2015 dels med retroaktiv verkan (*ex tunc*) ogiltigförklarade de böter som kommissionen hade ålagt dem, vilket gav upphov till en fordran till deras förmån som motsvarade det belopp som de preliminärt hade betalat i enlighet med det interimistiska beslutet, jämte ränta, dels fastställde ett nytt, åtskilt bötesbelopp, med verkan från avkunnandet av domen av den 15 juli 2015, som de betecknade som ”tribunalens böter”, i motsats till de ”ogiltigförklarade böter” som kommissionen ålade år 2010.

38. Eftersom de olika invändningar som klagandena har framställt inom ramen för den första grunden utgår från antagandet att tribunalen i huvudsak gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att de böter som tribunalen ålade i domen av den 15 juli 2015 inte utgjorde nya böter som i rättsligt hänseende skiljde sig från dem som kommissionen ålade genom det omtvistade beslutet, anser jag det lämpligt att först göra några inledande anmärkningar om den obegränsade behörighetens beskaffenhet och särskilt följderna av dess tillämpning (A), för att därefter bedöma tribunalens resonemang i den överklagade domen och samtidigt pröva de olika invändningar som klagandena har framställt inom ramen för den första grunden för överklagandet (B).

A. Unionsdomstolens obegränsade behörighet i mål om tillämpning av konkurrensreglerna

39. Inledningsvis bör det erinras om att systemet för domstolsprövning av kommissionsbeslut i förfaranden enligt artiklarna 101 och 102 FEUF består av en sådan prövning av lagenligheten av institutionernas rättsakter som föreskrivs i artikel 263 FEUF. Denna prövning kan, i enlighet med artikel 261 FEUF och artikel 31 i förordning nr 1/2003,²² och på begäran av sökanden, kompletteras med tribunalens utövande av sin obegränsade behörighet i fråga om de påföljder som kommissionen beslutat om på detta område.²³ Obegränsad behörighet kan således endast utövas som ett komplement till den lagenlighetsprövning som föreskrivs i artikel 263 FEUF och utgör inte någon självständig talan i den mening som avses i artikel 256 FEUF.²⁴

²² Unionsdomstolarna tillerkändes ursprungligen obegränsad behörighet på konkurrensrättens område genom artikel 17 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, den första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204). För en fullständig förteckning över de förordningar som ger Europeiska unionens domstol obegränsad behörighet, se Lenaerts, K., Gutman, K., Nowak, J.T., *EU Procedural Law*, 2:a upplagan, Oxford, 2023, s. 633, närmare bestämt fotnot 2.

²³ Se dom av den 25 juli 2018, Orange Polska/kommissionen (C-123/16 P, nedan kallad Orange Polska-domen, EU:C:2018:590, punkt 104 och där angiven rättspraxis) och mitt förslag till avgörande i målet Lietuvos geležinkeliai/kommissionen (C-42/21 P, EU:C:2022:537, punkterna 148–162).

²⁴ Se, emellertid, artikel 36 KS. För en historisk översikt över artikel 31 i förordning nr 1/2003, se Muguet-Poullennec, G., Berghe P., ”Article 31 – Review by the Court of Justice – Commentary”, i *Regulation 1/2003 and EU Antitrust Enforcement – A Systematic Guide*, Wolters Kluwer, 2023, s. 679.

40. Härvidlag ska det erinras om att omfattningen av denna lagenlighetsprövning omfattar samtliga omständigheter i kommissionens beslut i förfaranden om tillämpning av artiklarna 101 och 102 FEUF. Tribunalen säkerställer en fördjupad prövning av dessa bestämmelser, vad gäller såväl de rättsliga som de faktiska omständigheterna, mot bakgrund av de grunder som klagandena har åberopat och med beaktande av samtliga omständigheter som dessa anfört. Inom ramen för denna prövning kan unionsdomstolarna emellertid inte ersätta den motivering som lämnats av den som antagit den angripna rättsakten med sin egen motivering.²⁵

41. När unionsdomstolen utövar sin obegränsade behörighet är den däremot behörig att, utöver att enbart göra en lagenlighetsprövning av den aktuella påföljden, även ersätta den bedömning som gjorts av kommissionen – som antagit den rättsakt där påföljdens storlek ursprungligen fastställdes – med sin egen bedömning såvitt gäller fastställande av påföljdens storlek. Unionsdomstolen kan ändra den omtvistade rättsakten, även om den inte ogiltigförklaras, för att undanröja, sätta ned eller höja de böter som ålagts med beaktande av samtliga faktiska omständigheter (ny prövning).²⁶

42. Härav följer att även om denna obegränsade behörighet, till skillnad från lagenlighetsprövningen, endast gäller fastställande av bötesbeloppet (och alltså inte omfattar ändringar av omständigheter som utgör den rättsenligt fastställda överträdelsen),²⁷ kan unionsdomstolen utöva sin obegränsade behörighet när frågan om bötesbeloppet är föremål för dess prövning,²⁸ eftersom utövandet av denna behörighet innebär en definitiv överföring till unionsdomstolen av behörigheten att besluta om påföljder.²⁹

43. Ur metodologisk synvinkel är det först efter det att unionsdomstolen har avslutat sin lagenlighetsprövning av det beslut som har underställts den, mot bakgrund av de grunder som har åberopats, som det ankommer på unionsdomstolen att, såvida beslutet inte ogiltigförklaras i sin helhet, utöva sin obegränsade behörighet för att dels dra konsekvenserna av sin bedömning av beslutets lagenlighet, mot bakgrund av samtliga omständigheter i fallet, avgöra om det finns anledning att ersätta kommissionens bedömning med sin egen, så att bötesbeloppet blir lämpligt.³⁰

44. För det andra är unionsdomstolen vid utövandet av den behörighet som avses i artiklarna 261 och 263 FEUF, för att uppfylla de krav som enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna gäller när böter ska granskas med stöd av den obegränsade behörigheten, skyldig att pröva varje anmärkning, avseende rättsliga eller faktiska omständigheter, som syftar till att styrka att bötesbeloppet inte är korrekt i förhållande till överträdelsens allvar och varaktighet.³¹ Det är tack vare denna obegränsade behörighet som den domstolskontroll som föreskrivs i fördragen är förenlig med de krav som följer av principen om

²⁵ Se Orange Polska-domen (punkt 105 och där angiven rättspraxis).

²⁶ Se Orange Polska-domen (punkt 106 och där angiven rättspraxis).

²⁷ Se dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen (C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkterna 75–77 och där angiven rättspraxis).

²⁸ Se domstolens beslut, punkt 34.

²⁹ Se domstolens beslut, punkt 34.

³⁰ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 december 2015, Orange Polska/kommissionen (T-486/11, EU:T:2015:1002, punkterna 65 och 67 och där angiven rättspraxis) och dom av den 25 januari 2023, GEA Group/kommissionen (T-640/16 RENV, EU:T:2023:18, punkt 263).

³¹ Se dom av den 26 september 2018, Infineon Technologies/kommissionen (C-99/17 P, EU:C:2018:773, punkt 195 och där angiven rättspraxis), och dom av den 16 juli 2020, Nexans France och Nexans/kommissionen (C-606/18 P, EU:C:2020:571, punkterna 96 och 97 samt där angiven rättspraxis).

ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan om de grundläggande rättigheterna.³² Detta förutsätter, i enlighet med artikel 23.3 i förordning nr 1/2003, att det för varje bötfällt företag tas hänsyn till den aktuella överträdelsens allvar samt hur länge överträdelsen pågått, med iakttagande av bland annat principen om motiveringsskyldighet, proportionalitetsprincipen, principen att påföljder ska vara individuella och likabehandlingsprincipen. Därvid är domstolen dock inte bunden av de vägledande regler som kommissionen definierat i sina riktlinjer, även om dessa kan (och i princip ska) tjäna som vägledning för unionsdomstolarna när de utövar sin obegränsade behörighet.³³

45. För det tredje bör det understrykas att utövandet av den obegränsade behörigheten inte är att likställa med en prövning *ex officio* och att förfarandet är kontradiktoriskt. Förutom omständigheter som omfattas av tvingande rätt och som domstolen är skyldig att behandla *ex officio*, såsom det omtvistade beslutets bristande motivering,³⁴ ankommer det på klaganden att åberopa grunder och förete bevisning till stöd för sin talan mot nämnda beslut.³⁵ Dessutom har domstolen funnit att den omständigheten att det omtvistade beslutet inte *ex officio* prövas i sin helhet inte innebär något åsidosättande av principen om ett effektivt domstolsskydd. Tribunalen är visserligen skyldig att bemöta de grunder som har åberopats och pröva såväl faktiska som rättsliga omständigheter, men den behöver inte, för att iaktta denna princip, *ex officio* företa någon ny och uttömmande granskning av handlingarna i målet.³⁶ Unionsdomstolen kan således, inom ramen för sin obegränsade behörighet, även konstatera att inget av de argument som parterna har framfört motiverar att unionsdomstolen använder sig av denna behörighet för att sätta ned bötesbeloppen.³⁷

46. Det är mot bakgrund av dessa allmänna konstateranden som klagandenas första grund ska prövas.

B. Den första grunden

47. Klagandena har som första grund – som består av en rad invändningar som till stor del överlappar varandra och som avser punkterna 98, 99, 102, 105, 107, 111, 113, 115, 117, 118, 125 och 127 i den överklagade domen – i huvudsak gjort gällande att tribunalen gjort sig skyldig till felaktig rättstillämpning genom att inte följa sin egen dom av den 15 juli 2015 och ange en motivering som är felaktig och motsägelsefull i förhållande till denna dom, vilket skulle strida mot rättskraftsprincipen.

48. Eftersom klagandenas samtliga argument utgår från antagandet att tribunalen genom domen av den 15 juli 2015 ålade nya böter som i rättsligt hänseende skiljer sig från dem som kommissionen ålade i det omtvistade beslutet, anser jag att det för att skapa klarhet och god rättskipning ska prövas huruvida detta antagande är korrekt. Om så inte är fallet, kan ingen av de invändningar som klagandena har framställt inom ramen för den första grunden godtas, eftersom det inte föreligger någon motsägelse mellan domen av den 15 juli 2015 och den överklagade domen.

³² Se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 december 2011, Chalkor/kommissionen (C-386/10 P, EU:C:2011:815, punkterna 66 och 67), och dom av den 6 november 2012, Otis m.fl. (C-199/11, EU:C:2012:684, punkt 63).

³³ Se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 januari 2016, Galp Energía España m.fl./kommissionen (C-603/13 P, EU:C:2016:38, punkt 90).

³⁴ Dom av den 18 mars 2021, Pometon/kommissionen (C-440/19 P, EU:C:2021:214, punkt 138).

³⁵ Dom av den 26 januari 2017, Duravit m.fl./kommissionen (C-609/13 P, EU:C:2017:46, punkt 32 och där angiven rättspraxis).

³⁶ Dom av den 26 januari 2017, Duravit m.fl./kommissionen (C-609/13 P, EU:C:2017:46, punkterna 33 och 36 och där angiven rättspraxis).

³⁷ Se, exempelvis, dom av den 29 september 2021, Tokin/kommissionen (T-343/18, EU:T:2021:636, punkt 181).

1. Huruvida det finns fog för utgångspunkten för den första grunden

49. Inledningsvis anser jag att tribunalen gjorde en korrekt bedömning när den, i punkterna 96 och 97 i den överklagade domen, påpekade att frågan om den tidpunkt från vilken dröjsmålsrättan på bötesbeloppet började löpa inte uttryckligen togs upp i domen av den 15 juli 2015, varför det skulle fastställas huruvida det av domskälen i den domen kunde utläsas att de böter som tribunalen hade fastställt i rättsligt hänseende skilde sig från de böter som ålagts av kommissionen i det omtvistade beslutet.³⁸

50. I detta avseende noterar jag att utgångspunkten för bedömningen av en eventuell motsägelse mellan den överklagade domen och domen av den 15 juli 2015 med nödvändighet måste vara innehållet, och närmare bestämt domskälen och domslutet i domen av den 15 juli 2015, som också ska läsas mot bakgrund av domstolens beslut. Härvidlag är den sammanfattning av innehållet i domen av den 15 juli 2015 som tribunalen gjorde i punkterna 95 och 100 i den överklagade domen, som ligger till grund för dess bedömning, gedigen och förenlig med domstolens tolkning, såsom den framgår av dess beslut.³⁹

51. Det ska erinras om att klagandena, till stöd för sin talan mot det omtvistade beslut som gav upphov till domen av den 15 juli 2015, hade åberopat nio grunder, varav endast den sjätte och den nionde grunden är relevanta för förevarande överklagande. Den sjätte grunden avsåg bland annat ett åsidosättande av proportionalitetsprincipen i den del kommissionen inte hade beaktat klagandenas bristande betalningskapacitet i det omtvistade beslutet. Den nionde grunden avsåg en felaktig bedömning av deras faktiska betalningskapacitet i skrivelsen av den 14 februari 2011, som klagandena också yrkade skulle ogiltigförklaras.

52. Genom domen av den 15 juli 2015 biföll tribunalen talan såvitt avsåg båda dessa grunder och ogiltigförklarade det omtvistade beslutet, i den del klagandena ålades böter, samt skrivelsen av den 14 februari 2011, med motiveringen att kommissionen hade gjort en felaktig bedömning av deras faktiska betalningskapacitet i den mening som avses i punkt 35 i 2006 års riktlinjer. Närmare bestämt fann tribunalen, inom ramen för sin lagenlighetsprövning av det omtvistade beslutet, i punkterna 285–332 i domen av den 15 juli 2015, att kommissionen hade gjort en felaktig bedömning av klagandenas faktiska betalningskapacitet och att dessa felaktigheter kunde dels medföra att det omtvistade beslutet, i den del klagandena ålades böter, samt skrivelsen av den 14 februari 2011 ogiltigförklarades, dels motivera att tribunalen utövade sin obegränsade behörighet.⁴⁰

53. Vid utövandet av sin obegränsade behörighet fann tribunalen emellertid att klagandena saknade stöd för sitt påstående att de skulle beviljas en nedsättning av böterna på grund av bristande betalningskapacitet. Tribunalen fastställde följaktligen böterna till samma belopp som det som hade ålagts dem i det omtvistade beslutet. Närmare bestämt fann tribunalen, i punkterna 333–358 i domen av den 15 juli 2015, med tillämpning av 2006 års riktlinjer, på grundval av de uppgifter som klagandena hade lämnat angående sin ekonomiska situation, såsom denna hade utvecklats efter antagandet av det omtvistade beslutet, att klagandena inte med framgång kunde hävda att de skulle beviljas en nedsättning av böterna på grund av bristande

³⁸ Punkterna 96 och 97 i den överklagade domen.

³⁹ Domstolens beslut, punkterna 17, 35 och 36.

⁴⁰ Dom av den 15 juli 2015, punkt 332.

betalningskapacitet, av skäl som motsvarar de som anges i punkt 35 i 2006 års riktlinjer, och att klagandena följaktligen skulle förpliktas att betala böter som uppgick till samma belopp som det som ålades i det omtvistade beslutet.⁴¹

54. I detta avseende är det, enligt min mening, viktigt att understryka att även om tribunalen begränsade sig till att bifalla talan på de grunder för ogiltigförklaring som avsåg bedömningen av klagandenas faktiska betalningskapacitet, kunde talan inte vinna bifall såvitt avsåg någon av de grunder som byggde på överträdelsens lagenlighet och det bötesbelopp som ålagts till följd av detta. Med andra ord fann tribunalen ingen anledning att anse att det bötesbelopp som klagandena ålades enligt artikel 2 första stycket punkt 8 i det omtvistade beslutet⁴² var olämpligt på grundval av de fyra första grunderna för talan. Vid prövningen av dessa grunder framkom det inte någon felaktighet som kunde medföra att det omtvistade beslutet var rättsstridigt. Det var även av denna anledning som tribunalen fastställde böterna till samma belopp som det som kommissionen tidigare hade ålagt klagandena i det omtvistade beslutet. Det ska vidare erinras om att tillämpningen av punkt 35 i 2006 års riktlinjer utgör den sista omständighet som ska beaktas vid fastställandet av det bötesbelopp som ska dömas ut för överträdelse av konkurrensreglerna.⁴³

55. Tribunalen ogiltigförklarade visserligen i punkt 2 i domslutet i domen av den 15 juli 2015 artikel 2 första stycket punkt 8 i det omtvistade beslutet, genom vilken klagandena ålades böter, och fastställde i punkterna 4–6 i domslutet samma bötesbelopp som det i det omtvistade beslutet. Att se detta som att tribunalen ville fastställa ett nytt bötesbelopp som i rättsligt hänseende skiljde sig från det som kommissionen hade fastställt skulle emellertid vara överdrivet formellt och skulle, enligt min mening, strida mot den grundläggande princip som följer av fast rättspraxis, enligt vilken domslutet i en dom ska läsas mot bakgrund av de domskäl som ligger till grund för domen och som utgör det nödvändiga stödet för domen.⁴⁴ Tribunalen har dessutom vid ett flertal tillfällen ogiltigförklarat själva beslutet i ett kommissionsbeslut avseende böter, samtidigt som den därefter fastställt det nya beloppet inom ramen för sin obegränsade behörighet.⁴⁵ Såsom kommissionen har påpekat, ogiltigförklarar tribunalen i vissa fall, såsom i domen av den 15 juli 2015, först den del i kommissionens beslut som fastställer böterna och därefter fastställer böterna på nytt i domslutet.⁴⁶ I andra fall nöjer sig tribunalen med att ändra böterna utan att ogiltigförklara den relevanta delen i kommissionens beslut.⁴⁷ Även om denna brist på konsekvens i tribunalens praxis är olycklig och rent formellt kan utgöra en källa till förvirring, saknar den dock i realiteten, eftersom den obegränsade behörigheten enligt rättspraxis enligt CB-domen ”avser och är begränsad till de böter som inledningsvis ålagts av kommissionen”,⁴⁸ i princip betydelse för rättsföljderna.⁴⁹

⁴¹ Dom av den 15 juli 2015, punkterna 357 och 358.

⁴² Dom av den 15 juli 2015, punkt 334.

⁴³ Dom av den 15 juli 2015, punkt 297.

⁴⁴ Se CB-domen (punkt 62 och där angiven rättspraxis).

⁴⁵ Se, bland annat, dom av den 12 maj 2016, Trioplast Industrier/kommissionen (T-669/14, EU:T:2016:285) (nedan kallad domen Trioplast), punkterna 15 och 56–62.

⁴⁶ Se, exempelvis, dom av den 15 september 2005, DaimlerChrysler/kommissionen (T-325/01, EU:T:2005:322), och dom av den 13 december 2018, Slovak Telekom/kommissionen (T-851/14, EU:T:2018:929).

⁴⁷ Se, exempelvis, dom av den 10 mars 1992, ICI/kommissionen (T-13/89, EU:T:1992:35), dom av den 15 juli 2015, Akzo Nobel m.fl./kommissionen (T-47/10, EU:T:2015:506), dom av den 9 september 2015, Panasonic och MT Picture Display/kommissionen (T-82/13, EU:T:2015:612), och dom av den 18 november 2020, Lietuvos geležinkeliai/kommissionen (T-814/17, EU:T:2020:545).

⁴⁸ Se CB-domen, punkt 58.

⁴⁹ Se, exempelvis, domslutet i domen av den 14 mars 2013, Fresh Del Monte Produce/kommissionen (T-587/08, EU:T:2013:129).

56. Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att utgångspunkten för klagandenas argument inom ramen för den första grunden, som går ut på att tribunalen genom domen av den 15 juli 2015 ålade nya böter som i rättsligt hänseende skiljer sig från de böter som kommissionen ålade i det omtvistade beslutet, inte framgår av domskälen i den domen och i grunden är felaktig.

57. Jag anser att denna slutsats är tillräcklig för att klagandenas argument ska underkännas i sin helhet, utan att det är nödvändigt att göra en mer ingående prövning av den första grundens olika delar.

58. Om domstolen emellertid anser att det är nödvändigt att behandla de olika argument som klagandena har framfört i andra hand, och för fullständighetens skull, föreslår jag att de ska underkännas på grundval av följande bedömning.

2. Den första grundens olika delar

59. Klagandena har för det första gjort gällande att tribunalen, i punkt 98 i den överklagade domen, gjorde en felaktig bedömning när den fann att ”[d]e böter som unionsdomstolen fastställer ... således inte [utgör] nya böter som i rättsligt hänseende skiljer sig från dem som ålagts av kommissionen (se, för ett liknande resonemang, [CB-domen], punkterna 58 och 60)”. Detta konstaterande är felaktigt, eftersom det inte ger något svar på frågan hur domen av den 15 juli 2015 har en ny och substituerande verkan med avseende på de böter som ogiltigförklarats i det omtvistade beslutet.

60. Klagandena har till stöd för sitt argument hävdade att tribunalen gjorde en felaktig bedömning när den hänvisade till punkterna 58 och 60 i CB-domen, eftersom denna dom skiljer sig från domen av den 15 juli 2015 och därför saknar relevans. Till skillnad från CB-domen slog tribunalen i domen av den 15 juli 2015 fast att ”tribunalens böter” skulle betalas på grund av ”nya omständigheter” och undanröjde de böter som ålagts i sin helhet redan från början (nedsättning med retroaktiv verkan (*ex tunc*)) innan den fastställde ”tribunalens böter”. Den valde således inte att (retroaktivt) bekräfta eller endast sätta ned de böter som ålagts på grundval av kommissionens ursprungliga beslut.

61. Jag anser att dessa argument inte kan godtas.

62. För det första ersatte unionsdomstolen, såsom konstaterats i punkterna 52–56 i detta förslag till avgörande, i domen av den 15 juli 2015 inte de böter som ålagts av kommissionen med nya böter, vilket unionsdomstolen för övrigt inte kunde göra, utan den ”ändrade” endast de böter som inledningsvis fastställdes i det omtvistade beslutet. Med andra ord är de böter som kommissionen ålade i det omtvistade beslutet och de böter som fastställdes i domen av den 15 juli 2015 till följd av tribunalens prövning identiska i faktiskt och rättsligt hänseende.

63. För det andra ska det erinras om att tribunalen, i punkterna 58–60 i CB-domen, slog fast att, såsom framgår av ordalydelsen i artikel 17 i förordning nr 17, den obegränsade behörighet som unionsdomstolen har vid tillämpning av konkurrensreglerna ”avser och är begränsad till de böter som inledningsvis ålagts av kommissionen” (punkt 58), att unionsdomstolen ”inte [är] behörig att ålägga böter”, utan enbart kan ”yttra sig beträffande de böter som har fastställts genom ett beslut av kommissionen” (punkt 59) och att unionsdomstolen därför inte är behörig att ”ersätta böter som ålagts av kommissionen med nya böter som juridiskt sett skiljer sig från de förstnämnda” (punkt 60). Dessa allmänna påståenden, som tribunalen gjorde år 1995, gäller enligt min mening fortfarande, även om de förvisso aldrig bekräftats av domstolen. Såsom framgår av den

rättspraxis som anges i punkt 40 i detta förslag till avgörande, och med hänsyn till ordalydelsen i artikel 31 i förordning nr 1/2003, är det vedertaget att unionsdomstolen vid utövandet av sin obegränsade behörighet inte i något fall kan ersätta den motivering som angetts av den som antagit den aktuella rättsakten med sin egen motivering.

64. Vad för det tredje gäller argumentet att tribunalen i CB-målet fastställde den del av böterna som är aktuell efter att ha omprövat samma faktiska omständigheter som de som låg till grund för det omtvistade beslutet, medan tribunalen i domen av den 15 juli 2015 beslutade att fastställa samma bötesbelopp genom att också grunda sig på en prövning av nya omständigheter, saknar den åtskillnad som klagandena gjort relevans i rättsligt hänseende. Enligt fast rättspraxis ska den domstol som har obegränsad behörighet, i princip och med förbehåll för prövningen av de uppgifter som parterna har lämnat, beakta den rättsliga och faktiska situation som föreligger den dag då den meddelar sitt beslut, när den anser att det är motiverat att utöva sin behörighet att ändra beslut.⁵⁰ Denna skyldighet innebär i än högre grad att den domstol som har obegränsad behörighet kan beakta inte bara tidigare omständigheter som inte finns med i den angripna rättsakten,⁵¹ utan om så behövs undantagsvis även omständigheter som hänför sig till tiden efter det att beslutet antogs. Såsom domstolen har slagit fast i punkt 43 i domstolens beslut, har unionsdomstolen, för att fullgöra sin lagenlighetsprövning, rätt att beakta samtliga faktiska omständigheter som den anser vara relevanta, oavsett om de hänför sig till tiden före eller efter det angripna beslutet.⁵² Detta gäller desto mer när den obegränsade behörigheten, såsom i förevarande fall, utövas vid prövningen av det berörda företags faktiska betalningskapacitet. Om unionsdomstolen inte kunde bedöma denna kapacitet med beaktande av de faktiska omständigheter som förelåg den dag då den meddelade sitt beslut, skulle den, såsom domstolen har påpekat, kunna vara skyldig att neka eller bevilja nedsättning eller undanröjande av böter som ska betalas eller som är felaktiga och som kan förorsaka eller medföra en omotiverad konkurrensnackdel eller -fördel för företaget.⁵³ Jag erinrar om att prövningen av bristande betalningskapacitet, i den mening som avses i punkt 35 i 2006 års riktlinjer, förutsätter en bedömning ”i en viss ekonomisk kontext och i ett samhällssammanhang” vid den tidpunkt då böterna åläggs för att avgöra om de ”oåterkalleligen skulle äventyra det berörda företags ekonomiska bärkraft”. En sådan prövning är alltså, till sin art och sitt syfte, framåtsyftande och kan undantagsvis fordra att omständigheter som hänför sig till tiden efter det att bötesbeslutet antogs.

65. Klagandena har för det andra gjort gällande att motiveringen i den överklagade domen är motsägelsefull vad gäller den substituerande verkan av domen av den 15 juli 2015. I punkt 99 i den överklagade domen slog tribunalen närmare bestämt fast att ”när unionsdomstolen ersätter kommissionens bedömning med sin egen och inom ramen för sin obegränsade behörighet sätter ned bötesbeloppet, så innebär detta att den inom ramen för kommissionens beslut ersätter det belopp som ursprungligen fastställts i detta beslut med det belopp som följer av tribunalens egen bedömning”. Klagandena anser att även om detta övervägande kan förefalla vara en korrekt

⁵⁰ Dom av den 15 juli 2015 (punkt 302 och där angiven rättspraxis från domstolen).

⁵¹ Dom av den 29 april 2004, Tokai Carbon m.fl./kommissionen (T-236/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 och T-252/01, EU:T:2004:118, punkt 165), och dom av den 5 oktober 2011, Romana Tabacchi/kommissionen (T-11/06, EU:T:2011:560, punkterna 280–284).

⁵² Se, för ett liknande resonemang, dom av den 6 mars 1974, Istituto Chemioterapico Italiano och Commercial Solvents/kommissionen (6/73 och 7/73, EU:C:1974:18, punkterna 51 och 52), dom av den 22 januari 2013, kommissionen/Tomkins (C-286/11 P, EU:C:2013:29, punkt 49), dom av den 26 september 2013, Alliance One International/kommissionen (C-679/11 P, EU:C:2013:606, punkt 107), och dom av den 17 september 2015, Total/kommissionen (C-597/13 P, EU:C:2015:613, punkt 41).

⁵³ Domstolens beslut, punkterna 44 och 45. Såsom tribunalen erinrade om i sin dom av den 15 juli 2015, ska tribunalen, för att säkerställa den ändamålsenliga verkan av bedömningen av ett företags faktiska betalningskapacitet med avseende på det bötesbelopp som det ska åläggas, när den avser att utöva sin obegränsade behörighet, bedöma situationen den dag då tribunalen meddelar sitt beslut, mot bakgrund av de handlingar som parterna kan inge, med förbehåll för villkoren för upptagande till prövning i artikel 84 i rättegångsreglerna av den 4 mars 2015 (EUT L 105, 2015, s. 1).

utgångspunkt, borde tribunalen ändå ha dragit följande slutsatser: i) i domen av den 15 juli 2015 ersatte tribunalen kommissionens bedömning helt och hållet med sin egen; ii) på grundval av denna bedömning satte tribunalen, inom ramen för sin obegränsade behörighet, ned det bötesbelopp som hade ogiltigförklarats genom att ogiltigförklara och uttryckligen kvitta de betalningar som redan hade gjorts, och iii) tribunalen ersatte de ogiltigförklarade böterna med de böter som hade ändrats på så sätt. I stället för att dra dessa slutsatser fann tribunalen, också i punkt 99 i den överklagade domen, att *"[k]ommissionens beslut ..., på grund av den substituerande verkan av den dom som meddelas av unionsdomstolen, [således alltid ska] anses ... ha varit det beslut som följer av unionsdomstolens bedömning (se, för ett liknande resonemang, ... CB[-domen] ..., punkterna 60–65 och 85–87).*

66. Det ska emellertid konstateras att även om tribunalen, genom domen av den 15 juli 2015, först ogiltigförklarade det omtvistade beslutet om konkurrensbegränsande samverkan, i den del det fastställde det bötesbelopp som ålades klagandena och därefter, med utövande av sin obegränsade behörighet, fastställde samma bötesbelopp av de skäl som anges i punkterna 53 och 54 i detta förslag till avgörande, och såsom domstolen förklarade i punkterna 38 och 40 i domstolens beslut, till vilka det hänvisas i punkt 101 i den överklagade domen, har det därvid inte skett någon radikal ändring eller "novation" av böterna.

67. Klagandena har för det tredje hävdats att det faktum att böterna har ändrats utgör hinder för att böterna retroaktivt kan förfalla till betalning från och med den 4 januari 2011. De har således bestritt tribunalens slutsats i punkt 102 i den överklagade domen att *"... kommissionen i förevarande fall hade fog för att anse att de böter som fastställdes av [tribunalen] inte var nya, varför dessa skulle betalas från och med den 4 januari 2011"*. Enligt klagandena utgjorde det faktum att böterna helt undanröjdes och upphörde att gälla att de inte retroaktivt kunde förfalla till betalning, eftersom det otvetydigt framgår av punkterna 302 och 356 i domen av den 15 juli 2015 att böternas utkrävande sköts upp. Under den period som löpte mellan kommissionens beslut och avkunnandet av domen av den 15 juli 2015 hade kommissionen nämligen inte någon motsvarande fordran.

68. Med detta argument har klagandena endast byggt upp ett argument som emellertid också är verkningslöst, eftersom det grundar sig på en felaktig tolkning av domen av den 15 juli 2015. Klagandena har således felaktigt gjort gällande att den substituerande verkan av de böter som tribunalen fastställde i den överklagade domen har verkan för framtiden (*ex nunc*) och att tribunalen således överskred sin obegränsade behörighet i fråga om påföljder. I detta hänseende räcker det med att konstatera att domstolen i sitt beslut slog fast att de böter som ålades av tribunalen inte var nya böter.⁵⁴ Såsom har framhållits i punkterna 53 och 54 i detta förslag till avgörande, ansåg tribunalen inte att det bötesbelopp som klagandena hade ålagts, såsom det framgick av artikel 2 första stycket punkt 8 i det omtvistade beslutet på grundval av de fyra första grunderna för talan, var olämpligt. Vid prövningen av dessa grunder framkom det inte någon felaktighet som kunde medföra att det omtvistade beslutet ansågs som rättsstridigt, vilket motiverade att böter ålades med samma belopp som dem som kommissionen tidigare hade ålagt klagandena i det omtvistade beslutet.

69. För det fjärde har klagandena gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig tolkning av domen Trioplast (punkterna 15 och 56–62), när den i punkt 105 i den överklagade domen hänvisade till den domen till stöd för slutsatsen att *"[e]n sådan verkan som den som avses i punkt 99 ovan [redan] har ... erkänts i samband med ett domslut i vilken tribunalen först hade*

⁵⁴ Domstolens beslut, punkterna 39 och 40.

ogiltigförklarat det belopp för vilket ett moderbolag hölls solidariskt ansvarigt för betalning av de böter som kommissionen ålagt för att sedan, med utövande av sin obegränsade behörighet, på nytt fastställa detta belopp". Enligt klagandena är denna rättspraxis inte relevant och visar att det inte finns några prejudikat som erkänts av unionsdomstolarna och som har en negativ inverkan på så sätt att den dag då räntan retroaktivt börjar löpa redan slutgiltigt har klargjorts för det fall att en ogiltigförklaring kombineras med ett domslut.

70. Jag anser emellertid, i likhet med kommissionen och mot bakgrund av den rättspraxis som anges i punkt 55 i detta förslag till avgörande, att Trioplast-domen är relevant när det gäller den tidpunkt från vilken räntan börjar löpa. I denna dom ogiltigförklarade tribunalen inledningsvis, på ett liknande sätt som i förevarande fall, i domslutet det bötesbelopp för vilket ett moderbolag hölls solidariskt ansvarigt, innan den på nytt fastställde bötesbeloppet med utövande av sin obegränsade behörighet. Det står således klart att de böter som kommissionen ursprungligen hade ålagt ersattes med retroaktiv verkan (*ex tunc*). Eftersom omständigheterna i målet Trioplast är helt jämförbara med omständigheterna i förevarande mål, kan den fjärde invändningen inte heller godtas.

71. Klagandena har för det femte hävdade att tribunalen gjorde en felaktig bedömning av klagandenas nya betalningskapacitet som fastställdes år 2015 och av dess konsekvenser för "tribunalens bötesbelopp". I punkt 107 i den överklagade domen angav tribunalen närmare bestämt följande: "*Inom ramen för sin prövning av lagenligheten begränsade sig tribunalen till att konstatera att kommissionen hade gjort fel när den bedömde sökandenas faktiska betalningsförmåga men utan att ange att de inte kunde åläggas böter år 2010 och år 2011*". Samtidigt fann tribunalen i punkt 109 i den överklagade domen att "*tribunalen i domen av den 15 juli 2015, i motsats till vad sökandena har gjort gällande, [konstaterade] att sökandena hade en viss betalningskapacitet år 2010 och år 2011*". Enligt klagandena finns det inget som tyder på att tribunalen i domen av den 15 juli 2015, på grund av en "*viss betalningskapacitet*", beslutade att vidhålla sitt ursprungliga beslut om böter och således fastställa det olämpliga bötesbelopp som ogiltigförklarats.

72. I motsats till vad klagandena har gjort gällande, vill jag emellertid påpeka att tribunalen i punkterna 108 och 109 i den överklagade domen, som svar på ett av de argument som klagandena hade framfört och med hänvisning till punkt 346 i domen av den 15 juli 2015, endast förklarade att den i den domen hade konstaterat att klagandena, på grundval av den preliminära betalningsplan som fastställdes i det interimistiska beslutet, redan hade kunnat betala mer än 15 000 000 euro sedan år 2011, vilket gjorde det möjligt att konstatera att klagandena hade en "*viss betalningskapacitet*" under åren 2010 och 2011.

73. För det sjätte har klagandena ifrågasatt tribunalens förklaring i punkt 125 i den överklagade domen, enligt vilken "*kommissionen [förpliktades] att ersätta hälften av sökandenas rättegångskostnader ... [, vilket] förklaras av att artikel 2 första stycket punkt 8 i det omtvistade beslutet ogiltigförklarades*". Enligt klagandena framhålls i slutet av beslutet om rättegångskostnader "*tribunalens positiva beslut i sak vad gäller de böter som väsentligt ändrats till förmån för [klagandena] genom domen av den 15 juli 2015*".

74. Det ska emellertid konstateras att detta argument grundar sig på det felaktiga antagandet att det finns ett samband mellan en påstådd ändring (i form av en nedsättning) av de ursprungligen ogiltigförklarade böterna och fastställandet av rättegångskostnaderna, varför argumentet är verkningslöst.

75. För det sjunde och sista har klagandena bestritt slutsatsen i punkt 127 i den överklagade domen, enligt vilken ”skyldigheten att betala dröjsmålsränta från början utöver de böter som ursprungligen ålagts av kommissionen [inte utgör någon] sanktionsåtgärd, som skulle utgöra ett hinder för rätten att väcka talan”.

76. I detta hänseende bör det erinras om att skyldigheten att inom föreskriven tid betala dröjsmålsränta vid utebliven betalning av böter utgör en direkt följd av att kommissionens akter som medför en betalningsskyldighet i den mening som avses i artikel 299 FEUF är verkställbara. Verkställigheten av sådana akter får endast skjutas upp genom beslut av domstolen. Skyldigheten att betala dröjsmålsränta syftar således till att säkerställa effektiviteten av de böter som kommissionen ålägger på konkurrensrättens område och förmå dem som ålagts böterna att betala dem inom föreskriven tid. Skyldigheten att från början betala dröjsmålsränta utgör således inte någon sanktionsåtgärd utöver de böter som ursprungligen ålades av kommissionen.

77. Vidare ogiltigförklarade tribunalen, i sin dom av den 15 juli 2015, varken bestämmelserna om dröjsmålsränta i beslutet om konkurrensbegränsande samverkan eller fastställde någon ny betalningsfrist eller dröjsmålsränta. I sitt beslut av den 17 maj 2018, Westfälische Drahtindustrie m.fl./kommissionen,⁵⁵ bekräftade tribunalen tvärtom uttryckligen att domen av den 15 juli 2015 inte hade någon inverkan på frågan om dröjsmålsräntan. Klagandena kan således inte med framgång göra gällande att dröjsmålsräntan inte kunde börja löpa från och med den dag då kommissionen antog sitt beslut.

VI. Förslag till avgörande

78. Mot bakgrund av det ovan anförda, och eftersom förevarande förslag till avgörande endast avser den första grunden, föreslår jag att domstolen ska slå fast att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser denna grund.

⁵⁵ T-393/10 INTP, EU:T:2018:293.